SC

[25] Seat No. __________ No. of printed pages: 02

SARDAR PATEL UNIVERSITY
B. A. (II Semester) EXAMINATION
2018
Wednesday, 28th March
10.00 a.m. to 1.00 p.m.
(UA02FSAN02) SANSKRIT (Foundation Elective)
हितोपदेशे–मित्रलाभः पंडित नारायण भट्टः।

कुल गुण : ७०

प्र.१ **નીચેનામાંથી કોઈપણ ત્રણ ગદ્યખંડોનો અનુવાદ કરો.** **(१५)**

(१) अस्ति गोदावरी तीरे विशालः शाल्मलीतरूः। तत्र नानादिग्देशादागत्य रात्रौ पक्षिणो निवसन्ति। अथ कदाचिदवसन्नायां रात्रावस्ताचलचूडावलम्बिनी भगवति कुमुदिनीनायके चन्द्रमसि लघूपतनकनामा वायसः प्रबुद्धः कृतान्तमिव द्वितीयमायान्तं व्याघमपश्यत्। तमवलोक्याचिन्तयत् - अद्य प्रातरेवानिष्टदर्शनं जातम्। न जाने किमनभिमतं दर्शयिष्यति।

(२) ततो दिनेषु गच्छत्सु पक्षिशावकानाक्रम्य कोटरमानीय प्रत्यहं खादति येषामपत्यानि खादितानि तैः शोकार्तैर्विलपद्भिरितस्ततो जिज्ञासा समारब्धा। तत्परिज्ञाय मार्जारः कोटरान्निःसृत्य बहिः पल्यतिः। पश्चात्यक्षिभिरितस्ततो निरूपयद्भिस्तत्र तरुकोटरे शावकास्थीनि प्राप्तानि। अनन्तरं ते उचुः - 'अननैव जरद्‌गवेनास्माकं शावकाः खादिताः' इति सर्वैः पक्षिभिर्निश्चित्य गृध्रो व्यापादितः।

(३) अस्ति गौडविषये कौशाम्बी नाम नगरी। तस्यां चन्दनदासनामा वणिग महाधनो निवसति। तेन पश्चिमे वयसि वर्तमानेन कामाधिष्ठितचेतसा धनदर्पाल्लीलावती नाम वणिकपुत्री परिणीता। सा च मकरकेतोर्विजयवैजयन्तीव यौवनवती बभूव स च वृद्धपतिस्तस्याः सन्तोषाय नाभवत्।

(४) अस्ति कल्याणकटकवास्तव्यो भैरवो नाम व्याधः। स चैकदा मृगमन्विष्यन् विन्ध्याटवींगतः। तेन तत्र व्यापादितं मृगमादाय गच्छता धोराकृतिः शकरो द्रष्टः। ततस्तेन व्याधेन मृगं भूमौ निधाय शूकरः शरेणाहतः। शूकरेणापि घनघोरगर्जनं कृत्वा स च व्याघो मुष्कदेशे हतः संछिन्नद्रुम इव भूमौ निपपात। यतः -

जलमग्निर्विषं शस्त्रं क्षुद्व्याधिः पतनं गिरेः।
निमित्तं किञ्चिदासाद्य देहि प्राणैर्विमुच्यते।।

અથવા

પ્ર.૧ ગમે તે ત્રણ સસંદર્ભ સમજાવો. (૧૫)

(१) व्यसनेन च मूर्खाणां निंद्रया कलहेन वा

(२) निरस्तपादपे देशे एखण्डोऽपि द्रुमायते।

(३) सर्वशून्या दरिद्रता।

(४) यद्ददाति यदश्नाति तदेव धनिनो धनम्।

પ્ર.૨ હિતોપદેશના કર્તા જીવન અને સમય ઉપર વિસ્તૃત નોંધ લખો. (૨૦)

અથવા

પ્ર.૨ હિતોપદેશ ગ્રન્થના ચારેય વિભાગોનો ટૂંકો પરિચય આપો.

પ્ર.૩ નારાયણ ભટ્ટની શૈલીની લાક્ષણિકતાઓ જણાવો. (૨૦)

અથવા

પ્ર.૩ હિતોપદેશ 'મિત્રલાભ'માંથી પ્રાપ્ત થતો વ્યવહારબોધ વર્ણવો.

પ્ર.૪ ટૂંકનોંધ લખો. **(ગમે તે બે)** (૧૫)

(૧) વાઘ અને લોભી મુસાફરની વાર્તાનો બોધ

(૨) चूडाकर्णपरिव्राजक कथा।

(૩) હિતોપદેશની ચાર મિત્રોની મુખ્ય વાર્તા

(૪) कर्पूरतिलकहस्ति कथा।